

D66

KOVAS * 2000 * MARCH

VOL 51/NR. 3

Pasimokyk iš Andriuko,
Ką tu moki ir gali,
Kad iškeltum inkiliuką,
Pats įlipęs obelin!

E G L U T Ė

KOVAS / MARCH / 2000 Vol. 51 / Nr. 3

TURINYS

- 1 VAIKELIO MALDA, *Krašuona*
- 2 LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO DIENA
- 4 EI, SNIEGO SENI
- 5 IŠ TAUTOSAKOS LOBYNO
- 3 JOKIŲ ŠOKOLADŲ, *Vytautas Rudokas*
- 11 IŠ ISTORIJOS LOBYNO
- 13 LIETUVIŲ KALBOS SKYRELIS
- 15 KOVO MĖNESĮ ŠVENČIAME KNYGNEŠIŲ DIENĄ
- 18 IŠ PASAKŲ SKRYNIO
- 20 MŪSŲ KŪRYBA
- 26 KAIP GAILA VASAROS, *Violeta Daiva Radzevičiūtė*
- 30 GALVOSŪKIAI
- 33 JUOKŲ MAIŠELIS
- 34 DĖKOJAME MŪSŲ RĖMĖJAMS

Viršelis: dail. Audronės Klimienės

EGLUTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Išėina 10 numerių per metus: prenumerata – 15 US dol., į Lietuvą ir kitus kraštus – 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taisy ir tvarko savo nuožiūra.

REDAKCIJA: 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo Taryba

REDAKTORĖ: Regina Kučienė

TECHNINĖ REDAKTORĖ: Audronė Norušienė

ADMINISTRATORIUS: Viktoras Kučas

13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

Tel. (708) 301-6410; Fax: (708) 301-6410

EGLUTĖ (USPS 169-200) a magazine for children in the Lithuanian language. Published monthly except July and August. Yearly subscription \$15.00, single copy \$1.50, to Lithuania and other countries, \$20.00 (USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441. Second class postage paid at Lockport, IL 60441. Postmaster send address corrections to: EGLUTE, Lithuanian Educational Council of the USA Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441.

Printed by Ričardo spaustuvė, Palos Hills, IL 60465

Vaikelio malda

Krašuona

*Į mane Tu pažiūrėk,
Angelėli, man padėk,
Kad išvengčiau nuodėmių,
Denk mane tu sparneliu!*

*Į mane Tu pažiūrėk,
O Marija, man padėk,
Tu išmokyk mane melstis,
Niekados nenusikalsti!*

*Į mane Tu pažiūrėk,
Tu, Dievuli, man padėk,
Saugok tėtį ir mamytę
Ir globok mane mažytį.*

*Į mane Tu pažiūrėk,
Tu, Jėzuli, man padėk,
Noriu aš Tave mylėti,
Amžinai danguj regėti!*

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO DIENA

1990-ųjų metų kovo 11-oji diena. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, Lietuvos Atkuriamasis Seimas absoliučiai balsų dauguma priėmė aktą „Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo“. Po 50-ties metų okupacijos Lietuva vėl nepriklausoma valstybė. Daugelis užsienio valstybių niekada nepripažino Lietuvą kaip SSSR dalies. Viso pasaulio lietuviai laukė, o daugelis ir kovojo, kad laisvės diena kuo greičiau išauštų Lietuvai. Milijonai lietuvių okupuotoje Lietuvoje turėjo viltį, kad gal ne jie, bet bent jų vaikai ar anūkai išvys Lietuvos laisvę. Jų svajonės išsipildė. SSSR subyrėjo. Visas pasaulis stebėjosi mūsų tautos žmonėmis ir jos protingais vadovais. 1990 m. įvyko didžiausia pasaulyje parašų rinkimo akcija. Lietuvos nepriklausomybės pareikalavo 5,218,520 žmonių. Lietuvos vardas nuolat skambėjo radijuje, televizijoje, spaudoje, o po parašų rinkimo akcijos Lietuva pateko į Gineso rekordų knygą.

KOVO MĖNUO LIETUVOS ISTORIJOJE

1861 m. kovo 3 d. Lietuvoje panaikinta baudžiava.

1879 m. Niuronyse, Anykščių valsčiuje gimė rašytojas Jonas Biliūnas.

3 d. 1918 m. Vokietijos ir Rusijos taika Lietuvių Brastoje. Rusija atsisakė nuo Lietuvos.

5 d. 1929 m. mirė Lietuvos Šaulių S-gos įkūrėjas Vladas Putvinskis.

14 d. 1926 m. Paragiuose mirė rašytoja Lazdynų Pelėda.

16 d. 1846 m. Purviškiuose, Nemunėlio Radviliškio valsčiuje, gimė didysis knygnešys Jurgis Bielinis.

18 d. 1919 m. vokiečiai nukovė sargybinių Praną Eimutį.

22 d. 1868 m. Jonaičiuose, Klaipėdos krašte, gimė rašytojas Vydūnas.

28 d. 1911 m. Petrapilyje mirė dailininkas, muzikas Mikalojus Kastantas Čiurlionis.

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos

A K T A S

DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMOS VALSTYBĖS ATSTATYMO

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, reikšdama lauros valią, nutaria ir iškilmingai skelbia, kad yra atstatomas 1940 metais svertimos jėgos panaikintas Lietuvos valstybės suvereninių galių vykdymas, ir nuo šiol Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė.

Lietuvos Tarybos 1918 m. vasario 16 d. Nepriklausomybės aktas ir 1920 m. gegužės 15 d. Steigiamojo seimo rezoliucija dėl atstatytos Lietuvos demokratinės valstybės niekada nebuvo nustoję teisinės galios ir yra Lietuvos valstybės konstitucinis pamatas.

Lietuvos valstybės teritorija yra vientisa ir nedaloma, joje neveikia jokios kitos valstybės konstitucija.

Lietuvos valstybė pabrėžia savo ištikimybę visuotinai pripažintiems tarptautinės teisės principams, pripažįsta sienų neliečiamumą, kaip jis suformuluotas 1975 metų Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarimo Helsinkyje Baigiamajame akte, garantuoja žmogaus, piliečio ir tautinių bendrijų teises.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba kaip suvereninių galių reiškėja šiuo aktu pradeda realizuoti visą valstybės suverenitetą.

Vytautas Landsbergis

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas

L. Sabutis

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos sekretorius

Vilnius, 1990 m. kovo 11 d.

EI, SNIEGO SENI

— Ei, sniego seni besmegeni,
Štai pas tave aš ateinu!
Ar iš tikrųjų, sniego seni,
Esi visai be smegenų?

Kodėl ne toks esi, kaip žmonės?
Gal neturi net ir širdies?
Ne tau pavasario vilionės?
Tik prie žiemos mielai glaudies.

— Ateis pavasaris, ir žūsiu! —
Atsakė jis piktu balsu.
— Bet kitą žiemą vėl čia būsiu
Toks besmegenis, koks esu!

Sniego Senį nulipdžiau.

Pažiūrėkit iš arčiau:

Morkos nosis, žabų ūsai —

Saugo jis čiuožyklą mūsų.

Sniego Seniui šluotą davėm:

Su šita čiuožyklą šlavėm.

Jis iš džiaugsmo net pabalo —

Pats dabar čiuožyklą valo.

IŠ TAUTOSAKOS LOBYNO

Milda — VAIDILUTĖ AR PELENĖ?

Senovės lietuvių tikėjime ugnis laikyta šventa, amžina, ji nuolat turėjusi degti šventyklų aukuruose ir namų židiniuose.

Šventyklose ugnis buvo reikalinga per religines šventes ir aukojimo ritualui. Šią ugnį turėjo prižiūrėti vaidilos ir vaidilutės.

Vaidila – tai žemesnysis žynys, kurio pareiga buvo aukure deginti aukas. Aukos būdavo skirtos dievams ar vienam kuriam nors dievui, norint per jį įgyti malonę ar ištikus nelaimei. Be to, sakoma, jog vaidilos gydė žmones, rūpinosi jų dvasiniu gyvenimu, padėdavo jaunuoliams, kurių laukė karo tarnyba. Dažnai jie būdavo dainiai, kūrę eiles,

giesmes ir dainas, groję citera – styginiu instrumentu. Vaidilos dėvėjo ilgą baltą rūbą, o ant galvos – žolių lapų vainiką.

Apie vaidilutes istorinių žinių mažai, daugiau legendų ir pasakų. Legendose vaidilutės prižiūrėjusios šventyklų ugnį, o pelenės – našlaitės kursčiusios namų židinį. Vaidilutė taip pat vaizduota ilgu baltu rūbu, nes lietuvių papročiuose balta spalva yra šventa, o ant galvos būdavęs gėlių vainikas. Vaidilutė Birutė, sakoma, dėvėjusi gintaro karolius.

Viename iš padavimų pasakojama, kad vaidilutė Usparimė Vilniuje šventykloje globojo ugnį, tačiau nesilaikė savo įžadų būti skaisčia mergele ir susidėjo su bajoru. Pasipiktinę žmonės norėjo ją nuskandinti Neryje, užsiuvę odiniame maiše kartu su šunimi, katinu ir gyvate.

Vaidilutė Birutė iš Palangos savo įžadų atsisakė ištekdama už kunigaikščio Kęstučio ir vėliau tapo kunigaikščio Vytauto motina. Po vyro Kęstučio mirties Birutė grįžo į Palangą ir toliau gyveno pagal pagonių tradicijas.

Vaidilutė Milda, kaip sako legendos, Kaune, Aleksote, kūreno aukuro ugnį deivei Praurimei. Manoma, kad Aleksoto šventykla buvusi jaunų žmonių, meilės ir namų židinio šventykla. Yra žinių, kad šventykla buvo sunaikinta 1362 m., kryžiuočiams įsiveržus į Kauną. Manoma, kad Milda buvusi kunigaikščio Erdvilo dukra. Erdvilas minimas 1219 metais kaip Mindaugo šalininkas, kovojęs su totoriais bei Saulės mūšyje. Milda pamilo dainių Dangerutį, kuris jai dainavo apie jos grožį. Ji išsižadėjo įžadų, bet patyrė meilės laimę. Įsimylėjėliai užrūstino dievus ir būtų buvę sudeginti ant laužo, jei ne vaidila Ožkarys, kuris lauže padarė angą. Kai tik užkūrė laužą, Milda ir

Dangerutis įkrito į angą. Ožkarys visiems pranešė, kad jaunuolius maloniai priėmė žemė, išgelbėjusi nuo ugnies.

Jono Basanavičiaus pasakoje „Apie Mildutę ir laumę raganą“ Mildutė – našlaitė tarnaitė, kurią visaip skriaudžia pamotė. Mildutė tarsi Pelenė, nes žiemą prižiūri ugnį, o vasarą gano gyvulius. Jai paliepiami ir kiti darbai. Kartais Mildutei (kaip ir Sigutei iš pasakos „Sigutė“) padeda mylima karvutė. Tačiau vieną dieną atjoja princas ir veda vargšę neturtingą, bet gražią Pelenę, taip ją išvaduodamas iš visų darbų. Mildutė tampa princese.

Europos tautos turi ir daugiau pasakų apie pelenes. Lietuvių Milda yra mitologinė ir tautosakinė asmenybė, susijusi su ugnimi.

Aušra Kargaudienė

Žvirblio mokslas

Kartą nuėjo žvirblis pas vieversį prašyti, kad šis išmokytų jį giedoti. Matai, žvirblis neturėjo jokio balso ir norėjo pramokti tokių gražių giesmių kaip vieversys. Vieversys sutiko ir ėmė žvirblį mokyti, bet kai tiktai ištarė žodį „čivir vivir“, žvirblis nustojo vieversio pamokos klausyti. Nustojo klausyti ir ėmė pats giedoti:

— Čia čia, čia čiau!

Paskum nuskrido ir sako:

— Dabar aš jau moku giedoti, užteks man tų mokslų!

Užtai ir dabar žvirblį vadina čiauškiu, nes jis visuomet čirškia, o kitaip giedoti nemoka.

Lietuvių sakmė

Patarlė

Žvirblis prilesa ir po truputį.

ŠV. KAZIMIERAS

Laimutė Kalnytė

Šv. Kazimieras gyveno tais laikais, kai Lietuvą valdė kunigaikščiai. Jo tėvas buvo Lietuvos Didysis Kunigaikštis ir Lenkijos karalius iš garsios Gedimino giminės. Kazimieras augo didinguose karaliaus rūmuose, kur tiek daug pavojų išaugti išlepusiu ir nepaklusniu vaiku. Tačiau savo brolių ir seserų tarpe Kazimieras pasižymėjo pamaldumu ir gerumu. Net mokytojai juo stebėjosi.

Nuo mažens Kazimieras stengėsi būti geras, o užaugęs pasižymėjo vargšų ir neturtingų žmonių meile. Nepaprastai mylėjo Jėzų, esantį švč. Altoriaus Sakramente. Dažnai jis keldavosi net naktį ir nuėjęs prie uždarytų bažnyčios durų meldavosi, laukdamas kol jas atrakins. Mylėjo ir švč. Dievo Motiną Mariją. Jos garbei yra sukūręs net kelias giesmes.

Jo tėvui išvykus į Lietuvą, dar jaunutį Kazimierą palikdavo tvarkyti Lenkijos valstybės reikalų. Jis pasirodė esąs gabus valdovas – teisingas, sumanus ir išmintingas. Nors buvo labai jaunas, tačiau mokėjo, nieko neskriausdamas, naudotis savo autoritetu ir karaliaus teisėmis.

Lietuvoje Kazimieras atsilankydavo su tėvu valstybės reikalais, arba medžioklei. Jam labai patiko Vilnius, Lietuvos sostinė. Ten jam teko ilgėliau pagyventi, kada pavadavo tėvą Lietuvos valstybės valdymo reikaluose.

Šv. Kazimieras mirė labai jaunas – vos 24 metų. Jo troškimas mirti Lietuvoje išsipildė. Jis mirė 1484 m. kovo 4 dieną, Gardine, o palaidotas Vilniuje.

Šv. Kazimieras yra Lietuvos ir lietuviškojo jaunimo globėjas.

Šventas Kazimieras yra padaręs daug stebuklų. Vienu laiku, Lietuvoje siautė baisi liga – maras. Žmonės susirgdavo, per tris dienas numirdavo ir tada kūnas pajuododavo. Nebuvo vaistų, kad ligą išgydytų. Vieną rytą, jis anksti atsikėlęs ėjo melstis į Vilniaus Katedrą. Katedra buvo dar užrakinta, tai jis meldėsi prie durų, atsisėdęs ant laiptų. Meldėsi labai stipriai, kad baigtųsi ta baisi liga Lietuvoje. Tą dieną paaiškėjo, kad tuo pačiu laiku, kai Kazimieras meldėsi, staiga maro liga sustojo, ir žmonės daugiau nebesirgo.

Šv. Kazimieras ir po mirties yra padaręs stebuklų. Pats svarbiausias buvo, kai jis pagelbėjo lietuviams 1518 m. Lietuviai gražiai gyveno prie Polocko pilies, kuri stovėjo prie Dauguvos upės. Kai būdavo pavojus, visi į pilį sueidavo apsiginti nuo priešų. Vieną sykį juos užpuolė rusai. Lietuviai bandė apsiginti, bet rusų buvo labai daug. Lietuvių kaimynai, kiti kunigaikščiai atsiuntė jų karius pagelbėti. Bet tie kariai negalėjo pasiekti Polocko pilies, nes Dauguvos upė buvo labai patvinusi po lietaus. Raiteliai labai nusiminę, bijojo, kad rusai laimės pilį. Staiga, iš dangaus debesų pasirodė baltas raitelis ant balto žirgo, ir žaibo greitumu atsirado tarpe jų, prie pat patvinusios upės. Paslaptینگasis raitelis pamojo ranka kariam, ir pats pirmasis šoko į srauniai tekančią Dauguvos upę, rodydamas kitiems kelią. Kariai galvojo, kad jie sapnuoja, bet ne! Jie paskui raitelį šoko į upę, ir greitai perplaukė. Pasiekė pilį pačiu laiku, ir rusus nugalėjo. Lietuvių nebuvo nei vienas karys! Po mūšio, visi ieškojo paslaptingojo raitelio, bet jo niekur nerado. Tik vėliau jie suprato, kad tai buvo šv. Kazimieras, kuris lietuviams pagelbėjo.

Šv. Kazimiero šventė yra kovo 4 d. Senais laikais, tai buvo vienintelė diena per gavėnią, kai buvo galima linksmintis. Tada Vilniuje, Katedros aikštėje, ruošdavo Kaziuko Mugę. Tai buvo didelis turgus, į kurį suvažiuodavo žmonės iš visur. Buvo galima pirkti visokių medžio dirbinių, papuošalų, verbų, ir įvairių kitų dalykų. Vaikams smagiausia būdavo gauti iš meduolio tešlos pyragėlį – širdelelę arba žmogiuką.

JOKIŲ ŠOKOLADŲ!

Vytautas Rudokas

Močiutė surado,
Kur skauda. Klausyk:
— Jokių šokoladų,
Kol mažas esi!

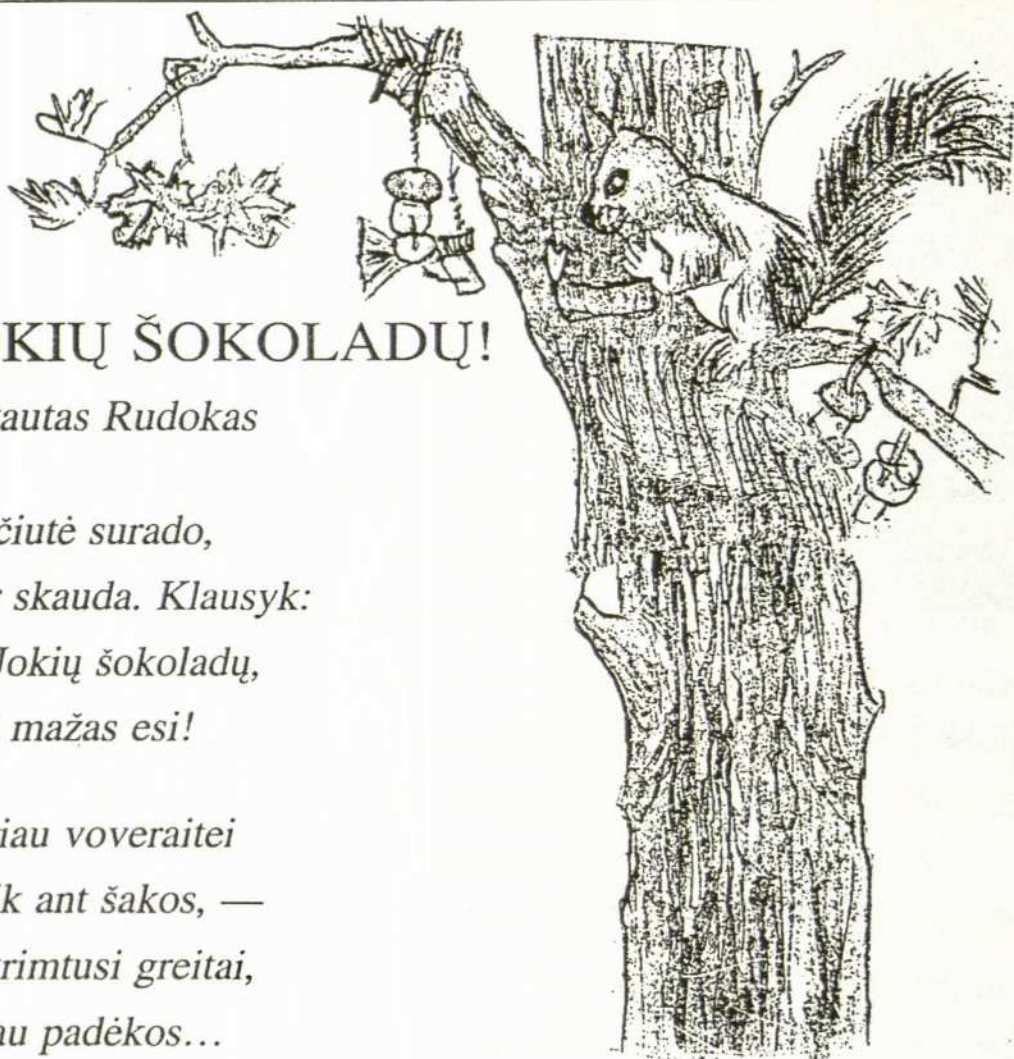
Geriau voveraitei
Palik ant šakos, —
Sukrimtusi greitai,
Ji tau padėkos...

Man porą dantukų
Išrovė teta.
Kaip sapnas tai truko, —
Valio sveikata!

Mečiau juos ant krosnies, —
Pelytei. Tik šit:
Dabar jau žinosiu,
Ko reikia prašyt.

„Pelyte, pelyte,
Atnešk man sveikus!
Išmoksiu valyti
Gražius dantukus.”

Klausykit Andriuko,
Nors baisiai skanu.
Jokių saldainiukų
Su šo-ko-la-du!

IŠ ISTORIJS LOBYNO

Tyrlaukių nendrė (16 m.)

Ukmergė

(Tėsinys iš pereito numerio)

Nutilo Praamžiaus balsas. Užmiršo Mintautas baisųjį požemį, užsidengė rankomis veidą ir sustingo. Atsipeikėjo jis tik lauke. Jis vėl vienas lieka požemy ir pradeda deginti gintarą. Štai jau visai mažytis gabalėlis liko. Mintautui baisu, kai jis nesudegtų, kad nepavėluotų baisieji kryžiuočiai. Štai subraška kaulai ir prieš Mintautą sustoja kruvini kryžiuočiai. Jis vis degina gintarą, o kulkos atsimušdamos krinta žemėn. Trenkus perkūnui, nuaidi klaikus šauksmas ir atlėkusi baltoji dvasia tylėdama jį išveda iš požemio.

Trečią naktį audra, rodos, stengiasi sugriauti kalną. Ažuolas siūbuoja visu liemeniu ir didelėm šakom beveik siekia žemę. Antriesiems gaidžiams pragydus, Mintautas jau laukia, – šią naktį jis sužinos dievų valią. Ilgai kalbina jį piktoji dvasia skristi į juodųjų gėlių šalį, bet jis tyli. Kaunio pasiuntiniui atlėkus, abu atsiranda prie sunkiųjų durų. Staiga vėl blyksteli žaibas, nušviesdamas klaikų požemį. Mintautui bedeginant gintarą, jo lieka vos mažytis trupinėlis. Mintautas nebeįaučia žemės po kojom – dar minutė ir gintaras sudegs. Sudundėjęs perkūnui, kurčiai sudejavę, pakyla kryžiuočiai. Gintaras vos rusena; dar minutė, ir jie nespės sugrįžti į savo senus kaulus. Mintautas apmiršta... Viesului suūžus, sudejuoja kruvini kryžiuočiai ir pasigirsta Praamžiaus balsas:

— Nors drąsus esi, Mintautai, bet Gilanda ne tau skirta. Dievai jūsų

kelius suardė, ir tu ją pamatysi tik vieną, bet jau paskutinį kartą.

Nutilo Praamžiaus balsas. Užmiršo Mintautas baisųjį požemį, užsidengė rankomis veidą ir sustingo. Atsipeikėjo jis tiktai lauke. Čia daužėsi perkūnai, siautė vėjai, ritendami sunkius akmenis į vilnijančio ežero gelmes.

Ne! Dievai netiesą sako – Gilanda bus jo! Kam jis tiek iškentė?! Arba jis mirs, arba Gilanda bus jas skirta!

Grazų rudens rytmetį išjojo su savo kariais Mintautas pas narsųjį kunigaikštį Žvynį. Tepamato senasis kiek narsių karių, kiek juodbėrių žirgų nenustovi vietoje, trypdami kojomis žemę. Ir sutiks leisti už drąsaus Daujotų valdovo Žvynys savo dukrą, ir neišsipildys dievų valia!

Bet kas tai? Kodėl pilies kuore plevėsuoja gedulo vėliava, o vartininkas nė nesirodo tilto nuleisti? Kažkoks skaudus nujautimas tvilktelėjo Mintautui širdyje. Pagaliau vartininkui nuleidus tiltą, Mintautas viesulu išvilpė pro pilies vartus. Pamatęs Žvynį ir išgirdęs jo žodžius, sustingo iš baimės.

— Gilandos pamatyti atjojai, Mintautai? Nebėra mano dukros.

— Kas, kunigaikšti? Kur ji, sakyk!

Ir papasakojo kunigaikštis, kad aną vėjuotą, audringą naktį apsupo kryžiuočiai pilį, išžudė sargybą ir įsiveržė vidun. Ilgai plėšė ir degino nekaltus įmigusius žmones. Nesuspėjo pilies kariai nei suvokti, kai plėšikai jau vėju lėkė namo. Ir pamatė Žvynys, kad nebėra jo vienturtės Gilandos. Ir pakibo gedulo vėlias pilies kuore...

Sustingo Mintautas. Nė žodžio nepratarė. Tik rūščiai sužaibavo jo akys, neramiai sutrypė žirgas.

— Aš ją išvaduosiu kur ji bebūtų!

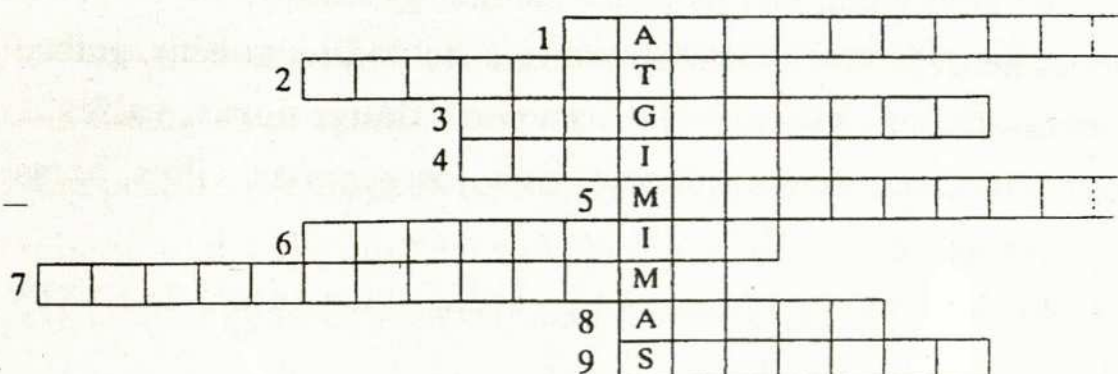
Tęsinsys balandžio mėn.

LIETUVIŲ KALBOS SKYRELIS

Mažutė mano Lietuva, – po paukščio sparneliu ji telpa.

Jonas Mačiukevičius

Išspręsk kryžiažodį.

1. Mūsų tautos patriarchas (tėvas) yra Jonas 2. Istorikas, švietėjas
kėlęs tautą iš apsnūdimo. 3. Kas atgabendavo spaudos draudimo metais į Lietuvą
knygų? 4. „Tautinės giesmės“ – Lietuvos himno autorius. 5. Laisvės idėjų skelbėjas,
poetas Adomas 6. Lietuviybės, blaivybės puoselėtojas, kultūros veikėjas,
dvasininkas, žemaičių vyskupas – Motiejus 7. 1918 m. vasario 16 d.
Lietuva tapo valstybe. 8. Žurnalas "....." išjudinęs Lietuvą, raginęs
lietuvius nenutautėti. 9. Pirmasis Lietuvos prezidentas Antanas

Įrašykite teisingą patarlės pabaigą.

Danutė Lajytė

Ką pasėsi, ...

tas išaugs, tą ir pjausi, tą ir ėsi.

Ir pelėda savo vaikus...

peri, lesina, giria.

Negirk dienos...

be vakaro, be saulės, be naktis.

Ką išmoksi, ...

tą ir mokėsi, ant pečių nenešiosi,

tą ir šoksi.

Lietuvių vardai

Kokias vardais vadinosi mūsų protėviai? Skaistė, Gailė, Vainoras, Giniotas, Radvilas, Gediminas, Mindaugas, Švitrigaila, Mingailė, Birutė...

Seniausi vardai sudurtiniai – sudaryti iš dviejų žodžių šaknų. Tais dviem žodžiais buvo išsakomi tėvų linkėjimai gimusiam vaikui. Tikėta stebuklinga vardo galia, kad jis padės žmogui gyventi.

Senovės lietuviai neretai darėsi vardus iš šių žodžių: **gailėtis, gailus, ginti, tauta, girdėti, viltis, išvysti (išvydo), daug, noras, vaisės...** Taigi protėvių varduose atsispindėjo tauta, jos gynimas, viltys, noras daug matyti (išvysti), girdėti...

Ar žinai, ką reiškia *Mindaugas*, vardas, kurį turėjo Lietuvos karalius?

Vardas *Mindaugas* sudarytas iš dviejų žodžių: *minėti* ir *daug*. Tėvai, duodami tokį vardą, matyt, tikėjosi, kad sūnus bus garsus, dažnai minimas.

Kur tinka, pavartoti praleistus žodžius **į, iš**;

Julija nuėjo ... vaikų kambarį. ... Rimo kuprinės pasiėmė flomasterius, ... dėžutės – vieną voką. Ji nupiešė senelei atviruką ir įdėjo jį ... voką. Po to mergaitė vėl padėjo flomasterius ... kuprinę, tyliai išėjo ... kambario ir savo dovaną įdėjo ... senelės knygą.

Kai senelė skaitys, ras Julijos dovanėlę ir labai pasidžiaugs.

KOVO MĖNESĮ ŠVENČIAME KNYGNEŠIŲ DIENĄ

KNYGNEŠYS PRAKUROTAS

Po 1863 metų sukilimo, caro valdžiai uždraudus lietuvių spaudą, knygos buvo slapta gabenamos iš Prūsų.

Paketurių kaimo Prakurotas iš Prūsų atnešdavo maldaknygių. Kartą Prakurotą, benešantį knygas, pasekė caro žandarai. Vos tik jis įbėgo į savo kiemą – jau žandarai iš paskos žvanga kardais. Nebėr kas daryti. Tikra pražūtis. Pašalėje buvo didelė skiedrų krūva. Prakurotas tuoj savo maišioką su knygom šast nuo pečių ir užkasė į skiedras, o pats pasislėpė dilgynėse. Visa tai matė namų devynerių metų piemenaitė, kuri tuo metu buvo kieme. Žandarai, į kiemą įbėgę, tuoj puolė piemenėlės klausti: „Ar nematei mažo žmogelio?“ (Prakurotas buvo mažo ūgio). Mergaitė atsakė: „Nežinau“. Žandarai įbėgę iškratė visą gryčią, užlipo ant aukšto, ten su kardais išbadė visas lubas, ieškodami knygų, bet ničnieko nerado. Tada nulapseno prie jaujos, ten išvartė, išbadė visus spalius, sukeldami daugybę dulkių, o knygų kaip nėra, taip nėra. Prie piemenės prieidami, vis klausia: „Juk į kiemą įėjo žmogelis, tu turėjai matyti.“ O mergaitė vis tą patį sako: „Nežinau“. Žandarai jai žadėjo saldinių duoti, bet piemenė nieko daugiau nesakė. Tai žandarai, nieko neradę, visi dulkini, sušilę, suplukę, išskubėjo iš Prakuroto kiemo.

Pavojui praėjus, iš dilgėlyno išlindo Prakurotas, pagyrė piemenę ir pasakė: „Kai išmoksi skaityti, gausi iš manęs knygą. Tu mokėsi gerai ją paslėpti.“

Knygų istorija

Dėdė Vincas mokėjo daug istorijų ir mėgdavo jas pasakoti vaikams.

Kartą Stasiukas paklausė dėdę:

— Pasakyk, dėde, iš kur knygos atsirado, kas jas padarė?

Dėdė nusišypsojo ir tarė:

— Mat, koks gudruolis. Kad nori, tai ir apie knygas papasakosiu, bet tai bus ilga pasaka.

Stasiukui juo pasaka būdavo ilgesnė, juo labiau patikdavo.

Pasakojo dėdė Vincas, kad kitados žmonės smėlyje, molyje, medžio žievėje ar akmenyje ženklus brėždavę, piaustydavę, kai norėdavę kits kitam ką pranešti, ko žodžiu negalėdavę pasakyti; paskui prasimanę tam tikrų ženklų, raidžių, iš kurių žodžius sudėdavę. Be to, dar prasimanę popieriaus, rašalo ir viską rašydavę.

— Taip spausdinti knygas, kaip dabar kad spausdina, išgalvojo Jonas Gutenbergas, – pasakė dėdė Vincas ir nepasakojo, kaip tas Gutenbergas kilnojamas raides sugalvojęs, kaip pats su savo mašina Šventąjį Raštą vokiškai išspausdinęs. — Daug gera padaręs tas žmogus, išmokydamas žmones knygas spausdinti. Įsidėk jo vardą į galvą ir atmink, kad jau bus apie 500 metų, kaip žmonės knygas spausdinasi, iš jų meldžiasi ir mokosi.

Tuo dėdė Vincas norėjo baigti savo istoriją, bet Stasiukas rado dar ko dėdę paklausti:

— Jei knygos toks geras daiktas, tai kodėl gi jas seniau mums draudė?

— Mat, lietuviai, kaip ir kitų kraštų žmonės, pasinaudojo Gutenbergo išradimu ir ėmė spausdintis knygų sava kalba, – toliau

traukė savo pasakojimą dėdė. — Tiktai lietuviai išmoko spausdintis knygų vėliau už kitas tautas. Rusai neleisdavo lietuviams turėti savų lietuviškų mokyklų, todėl lietuviai mokėsi svetimose, daugiausia lenkų mokyklose. Ten pamėgdavę lenkų kalbą ir sulenkėdavę. Rusai pamatę, kad lietuviai lengvai virsta lenkais, panoro, kad jie virstų ir rusais. O kad lengviau jiems būtų surusėti, sumanė lietuviams knygas spausdinti rusiškais raidėmis. Paskui rusų valdžia buvo uždraudusi bet kokias knygas spausdinti lietuviškais raidėmis. Tada lietuviai pradėjo spausdintis knygas Prūsiose ir slapta iš ten per sieną gabentis į Lietuvą. Tie žmonės, kurie gabeno lietuviškas knygas iš Prūsų, vadinosi **knygnešiai**. Rusų žandarai juos gaudydavo ir knygas atiminėdavo. Kiek žmonių nukentėjo nuo rusų dėl lietuviškų knygų, tai ir jaučio odoje nesurašytum! Bet atsirado mūsų mokytų vyrų, kurie pasakė: „Nepasiduosim!“ ir ėmė leisti Prūsiose ne tik knygas, bet ir laikraščius. Pirmutinis laikraštis buvo „**Aušra**“. Jis pradėjo eiti 1883 metais. Po juo pasirašė daktaras **Jonas Basanavičius**. Kai tas laikraštis po trejų metų sustojo ėjęs, tai atsirado „**Varpas**“, kurį tvarkė daktaras **Vincas Kudirka**. Po to daug atsirado mūsų mokytojų žmonių, kurie knygas ir laikraščius rašė, o dar daugiau atsirado knygnešių, kurie jas gabeno ir platino po visą Lietuvą. Rusai pamatė, kad kovoti su lietuviais nelengva, ir turėjo nusileisti. Nuo 1904 metų leista buvo spausdinti lietuviškas knygas ir laikraščius ir Lietuvoje. Tai, mat, vaikeli, kokia knygų istorija. Daug vargta, daug žmonių ir galvas dėl lietuviškų knygų padėjo, kiti kalėjimuose ir Sibire žuvo, bet savo padarė – baigė dėdė.

Pr. Mašiotas

IŠ PASAKŲ SKRYNIOS

KAIP PARŠIUKAS NORĖJO SKRAIDYTI

D. Bisetas

Kartą paršiukas sėdėjo prie stebuklingo šulinio ir prašė išpildyti jo norą – jis baisiausiai troško skraidyti.

Paršiukas buvo vardu Ikaras.

— Jei nori, paršiuk, galėsi skraidyti, – pasakė stebuklingas šulinys, – bet visų pirma turėsiu tave paukščiu paversti.

— Bet aš noriu būti skraidantis paršiukas, – atsakė Ikaras.

— Paršiukai negali skraidyti, – tarė stebuklingas šulinys.

Ikaras didžiai nuliūdo ir, eidamas namo, svarstė, kaip čia paskraidžius.

Kitą rytą nuėjo į mišką ir paprašė visų paukščių, kad šie duotų jam po vieną plunksną. Paukščiai davė ir paklausė:

— Ar tu, Ikarai, žadi skraidyti?

— Taip, – atsakė Ikaras.

Surišęs visas plunksnas, jis pasidarė sparnus, paskui užsilipo ant kalvos prie jūros. Katė ir sraigė atėjo pasižiūrėti.

Ikaras prisirišo sparnus sau prie kojų ir ėmė jais mosuoti. Lėtai ir

didingai pakilo Ikaras aukštyn į orą. Jis labai džiaugėsi. Visi gyvuliai šaukė „valio“, o jaunylis vabalėlis taip susijaudino, kad vos neužduso.

Ikaras kilo vis aukštyn ir aukštyn, stačiai į saulę.

— Koks aš nuostabus paršiukas, – kalbėjo jis sau. — Tas stebuklingas šulinys klydo: paršiukai gali skraidyti.

Tuo metu jis atsidūrė visai arti saulės, ir ji nudegino virveles, kuriomis sparnai buvo pririšti prie kojų. Liepsnodami jie nukrito žemyn. Ėmė kristi žemyn ir Ikaras. Krisdamas jis vertėsi ir vertėsi kūliais ir pagaliau pliumptelėjo į jūrą.

Vargšas Ikaras kiaurai permirko vandenyje, tačiau išplaukė į krantą ir tekinas parbėgo pas mamą.

Mama pasakė:

— Nesisielok, Ikarai. Tu vis dėlto truputį paskridai, – ir pavakariams davė jam pyrago su uogiene.

O visi gyvulėliai susirinkę šoko aplinkui Ikarą ir dainavo:

Triušiai, paukščiai, vabalai

Sveikina tave linksmai.

Nors ir neturi sparnų,

Pakilai lig debesų.

Tą patį vakarą Ikaras nuėjo prie stebuklingo šulinio. Ir, žiūrėdamas žemyn į gilų šulinį, pasakė:

— Dabar žinau, kad paršiukai tikrai negali skraidyti.

— Nesisielok, – atsakė stebuklingas šulinys. — Vis tiek esi šaunuolis.

MŪSŲ KŪRYBA

Mano Nuotyčiai Nidoje

Labas! Mano vardas yra Jūratė. Aš tik ką grįžau iš Lietuvos. Buvo labai daug ko matyti Lietuvoje. Štai pasaka apie mano nuotyčius.

Mes buvom nuvažiavę į New Yorko aeruostą. Tas aeruostas yra labai, labai didelis. Aš su savo tėvais sėdau į lėktuvą ir išskridau link Anglijos. Kai mes pagaliau atskridom į Londono aeruostą, reikėjo palaukti tris valandas kol paruošė sekantį lėktuvą. Pagaliau lipome į lėktuvą ir skridome į Lietuvą. Perskrendant Baltijos jūrą aš pastebėjau nepaprastai gražią žemę.

„Mama, tėtė!“ aš sušukau. „Žiūrėkit! Ar mes galėsime aplankyti tą vietą kai būsime Lietuvoje?“

„Gera. Jeigu taip nori ten keliauti, tai ten nuvažiuosim rytoj anksti iš ryto,“ atsakė tėtė.

Kai pagaliau nusileidom Lietuvos aeruoste, mes greitai išėjome iš lėktuvo. Mano dėdė ir teta laukė mūsų prie vartų. Po kurio laiko, tėtė pasakė jiems, kad aš labai norėjau į Nidą keliauti. Jie sutiko, kad jie mus nuveš ten rytoj iš ryto. Aš labai apsidžiaugiau.

Sekančią dieną mes visi išvažiavome į Nidą. Kelionė užtruko kelias valandas, bet man nelabai buvo svarbu. Aš labai nustebau kai mačiau visus namukus kaime. Po kiek laiko buvo galima matyti tik

vieną kitą namą kas keletą mylių. Kai Nidą pagaliau pasiekėm, tai aš pirmą išbėgau iš mašinos. Prieš mane buvo didžiulės kopos.

„Oi, kaip smagu bus nuo jų risti!“ aš pagalvojau.

Aš bėgau, bėgau greičiau ir greičiau iki kol netyčia mano koja pakliuvo ant mažičio kupstelio žolytės. Staiga, aš aukštyn kojom pradėjau risti žemyn nuo kopos. Bumpt! Pasiekiau apačią. Visi paskui mane bėgo. Paklausė ar man viskas gerai. Gerai, kad buvo smėlis, o ne cementas ar asfaltas!

Tada, nubėgau prie vandens. Oi kaip gražu buvo! Nusiėmiau batus ir įbridau į vandenį. Nebuvo nei akmenų, nei kriauklių. Buvo labai minkštas smėlis. Aš pradėjau taškytis ir staiga mano brangiausias gintarinis žiedas dingo! Ieškojau ir ieškojau, bet neradau. Atsisėdau ant kranto ir pradėjau verkti. Labai gerai buvo, kad visi kiti kitur buvo nuėję. Aš pagalvojau apie Jūratę ir Kastytį ir jų gintarinę pilį.

„Prašau, prašau man grąžinkite tą žiedą. Prašau!“ aš meldžiausi.

Staiga didelė baidė kilo ir ant manęs lūžo. Tuo momentu aš pajutau kai kažkas labai kieto ant mano galvos užkrito. Buvo žiedas! Aš taip džiaugiausi. Po to mes grįžome į mano dėdės ir tetos namus. Viskas kitas buvo normalu. Aš niekad to įvykio nepamiršiu. Bet aš savo mamai ir tėtei niekad nepasakysiu kas tą dieną atsitiko.

Joana Orentaitė

Karaliaus Mindaugo lit. mokykla

Baltimorėje

Toks paslaptingas pasaulis

— Argi ne nuostabu? Kaip ta raketa pasieks Plutoną?

— Mama, na jau. Tu jau visą valandą tą patį kartoji.

— Bet mane taip nustebino tas erdvėlaivis...

Vida atsiduso. Buvo tikrai nuostabu pamatyti erdvėlaivį, kuriuo žmonės pirmą kartą pasieks Plutoną. Vida, jos tėvai ir jos sužadėtinis Šarūnas ėjo namo iš Cape Canaveral, kur buvo nuėję pažiūrėti, kaip išskrido pirmasis erdvėlaivis į Plutoną.

Staiga pasigirdo keistas ūžimas virš galvų. Visi manė, kad tai tik lėktuvas, bet greit pasimatė labai keista skraidanti lėkštė! Iš pradžių visi manė, kad tai pokštas. Kartais vaikėzai, krėsdami juokus, pasidirba tokias lėkštes ir skraido. Mat, lėktuvų institutas labai netoli. Tai nė vienas iš jų nekreipė dėmesio į tą lėkštę.

Už kelių minučių Vida pradėjo kažkaip keistai jaustis. Ji pažiūrėjo į Šarūną ir išsigando. Jis atrodė kaip prožektoriaus apšviestas. Šarūnas pažiūrėjo į ją, ir jis, atrodo, irgi išsigando. Vida pamanė, kad turbūt ir ją ta pati lempa apšvietė. Staiga jie pradėjo kilti, ir dar labiau išsigando. Vidos tėvai stovėjo ir žiūrėjo, netikėdami šiuo įvykiu. Kai Vida ir Šarūnas buvo įtraukti į skraidančią lėkštę, jos tėvai nualpo iš išgąščio. O Vida ir Šarūnas nuo tų spindulių kietai užmigo.

Kai Vida atsibudo, Šarūnas dar miegojo. Ji apsidairė. Šitame erdvėlaivyje buvo daugiau žmonių, bet jie buvo visokių visokiausių spalvų – rudi, žali, geltoni, raudoni, violetiniai... Jie visai nesikalbėjo. Ant sienų buvo visokių keistų kompiuterių, ir tie žmonės prie jų sėdėjo. Išskyrus keistas odos spalvas, jie atrodė visai kaip žmonės. Netrukus ir Šarūnas atsibudo. Jie abu buvo labai susirūpinę ir nustebę.

Pagaliau erdvėlaivis sustojo. Juos abu apėmė šiurpulys. Kas dabar bus? Kur jie yra? Vida susigundė pažiūrėti pro langą, bet tik drauge su Šarūnu. Kol jie įsidrąsino, erdvėlaivis jau buvo tuščias: visi žmogiukai jau buvo išlipę. Kai Vida prie lango atsimerkė (ji taip bijojo, kad prie lango ėjo užsimerkusi), ji nustebo. Ji greitai vėl užsimerkė, nes akys baisiai skaudėjo. Spalvos buvo tokios ryškios! Viskas buvo nudažyta (ar gal – dar baisiau – taip buvo natūraliai?!) tokiom intensyviom spalvom. Šarūnui irgi, atrodo, akys skaudėjo. Kai akys nustojo skaudėti, Vida pamatė dvi poras akinių, stovinčių ant palangės. Kai juos užsidėjo, tai viskas dar atrodė labai spalvota, bet nebeskaudino akių. Tada jie susigundė išlipti.

Jie pirmiausia pastebėjo, kad dangus buvo raudonas. Visur buvo pilna pusrutulio formos daiktų su skylėmis. Iš vieno tokio pusrutulio išėjo žalias žmogelis ir priartėjo prie jų, bet nieko nesakė. Tačiau Vida kažkaip savo galvoje jautė: „Nebijok“. Šarūnas irgi tai jautė. Jie abu pamanė, kad čia žmonės taip „susikalba“. Tas žmogiukas, kurį Vida pavadino „Kasčia“, nuvedė juos prie tuščio pusrutulio ir smegenų bangomis pasakė: „Čia jūsų namas“.

Po kurio laiko Vida ir Šarūnas irgi išmoko taip „kalbėti“, bet

neužmiršo ir gimtosios lietuvių kalbos. Plutone jie buvo pirmi žmonės iš Žemės, nes plutoniečiai tik ką buvo pasiekę žemę. Vėliau atsivežė daugiau žmonių ir šeimų iš Afrikos, Azijos, Japonijos... Po kiek laiko atskrido ir tas lėtasis erdvėlaivis iš Žemės, kurį Vidos šeima matė prieš pat jų pačių kelionę į Plutoną. (Kaip jis jiems tada atrodė greitas!) Kiti Plutono gyventojai buvo vietiniai arba atsikėlę iš kitų, artimesnių planetų.

Maistas Plutone buvo dirbtinis ir niekad nesugedavo, bet ir nelabai skanus buvo. Retkarčiais atveždavo maisto iš Žemės. Nebuvo bakterijų, virusų, nei ligų. Visi visados buvo sveiki. Žmonės gyveno apie 500 metų. Jie buvo daug pažangesni negu Žemės žmonės: naudojo tikrai savo mėlynos (taip ji čia atrodė) saulės energiją. Nebuvo oro taršos, nes visos mašinos vartojo saulės energiją. Bet buvo labai daug deguonies, net daugiau negu žemėje. Vida ir Šarūnas ten buvo patenkinti, kai apsiprato, ypač kai buvo įvestas elektroninio pašto susisiektimas su Žeme.

Jie vedė ir už kelerių metų susilaukė dvynukų – Eglės ir Tauro. Juos mokė ir lietuviškai, ir smegenų bangomis kalbėti. Bet vaikams buvo daug lengviau „susikalbėti“ smegenų bangomis, tai jie nedaug lietuviškai ir temokėjo. Visur buvo labai tyku; nebuvo nei muzikos, nei dainų, ir iš viso beveik jokių garsų.

Kai dvynukams suėjo dvylika metų, šeima nusipirko erdvėlaivį ir išsiruošė nuskristi į Žemę aplankyti Vidos tėvų, Eglės ir Tauro tėvukų.

Kelionė buvo ilga ir nuobodi. Eglė ir Tauras nervinosi: kaip bus Žemėje, ar jie atrodys kaip visi kiti žmonės, ar jie pritaps. Pagaliau jie

pasiekė Cape Canaveral. Vida ir Šarūnas drąsiai išlipo, o Eglė ir Tauras sekė bailiai iš paskos. Jiems buvo labai keista, kad dangus čia mėlynas, visi medžiai žali ir visa žolė žalia. Kai jie sutiko močiutę ir tėvuką, jiems pasidarė truputį linksmiau. Visi taip džiaugėsi, vėl būdami kartu!

Jie pasisvečiavo kelis mėnesius, ir jiems čia buvo smagu. Šarūnas džiaugėsi gamta ir vandenynu, ko Plutone nebuvo. Vidai buvo labai gera susitikti su senais draugais ir vėl valgyti skanų maistą. Eglę sužavėjo dainos ir muzika, kurių ji niekad nebuvo girdėjusi. Ji greitai išmoko daugiau lietuviškų žodžių, o iš naujų draugių ir angliškai truputį pramoko. Tik Taurui buvo sunku susikalbėti ir nepatiko maistas; nuo jo ir susirgo. Jis labai pasiilgo Plutono ir norėjo kuo greičiau grįžti.

Kaip visiems svečiams atėjo laikas grįžti namo – į Plutoną. Vida ir Šarūnas nelabai norėjo grįžti, bet žinojo, kad reikia. Ten jų namas ir darbai, ir daug kas, kas jiems miela. Tauras tai labai laukė grįžimo. Tik Eglė labai nenorėjo grįžti, dažnai verkė. Ji buvo tokia nusiminusi, kad tėvai nusprendė ją palikti Žemėje su tėvukais.

Kai Eglė, Šarūnas ir Tauras išskrido, juos išlydėjęs ieji mojavo, kol erdvėlaivio nebesimatė. Eglei nebuvo labai liūdna, nes ji žinojo, kad tėvukai ją labai myli ir kad ji galės gan dažnai susisiekti su tėvais ir broliu elektrotelefoninėmis bangomis. Kai erdvėlaivio jau nebesimatė, Eglės močiutė ją apkabino ir, nubraukusi ašarą, pasakė:

— Tikrai, koks nuostabus ir paslaptingas pasaulis!

Vaiva Bučmytė

„Aušros“ aukštesnioji lit. mokykla Clevelande

Kaip gaila vasaros

*Kaip gaila tų šiltų dienelių,
kai pievose bėgiojom,
tarp smilgų ir žiedelių
margi drugiai plasnojo.*

*Prabėgo šiltos dienos,
kurias mes labai mėgom.
Deja, ruduo jau baigės,
šalta žiema atbėgo.*

*Mes mezgam pirštines raštuotas
ir lipdom besmegenį,
ir stebim pušį kalantį
mažytį margą genį.*

*Violeta Daiva Radzevičiūtė
Pristavonių mokykla, IV kl.
Lenkija*

Mano keturkojis draugas

Mano pareiga – kasdien rūpintis šuniuku. Jo vardas Reksius. Jį taip pavadino senelis, kuris šį šunelį dar visai mažytį atnešė į mūsų namus. Aš buvau jauniausia šeimoje, tai man jis ir atiteko. Dabar jam ketveri metai. Aš tuomet labai norėjau jį pavadinti Sargiu. Šaukdavau šuniuką šiuo vardu, bet jis neklausydavo. Neklausydavo net ir tada, kai duodavau jam jo mėgiamų skanėstų – pieno ar kaulą. Paskui kelias dienas nedaviau jam ėsti. Galvojau, kai išalks, gal paklausys, ir kai šauksiu Sargiu – ateis. Bet jis nepriėjo vizgindamas uodegą ir kelias dienas visai nesirodė namie.

Vieną kartą sesutė, eidama iš parduotuvės, užgirdo duslų vaitojimą. Suprato, kad tai šuns balsas. Tai buvo mano numylėtas gyvulėlis – sužeistas, iš jo letenos dar tekėjo kraujas. Mes su sesute labai apsidžiaugėme jį suradusios. Nuplovėme ir aprišome šunelio leteną. Man pasidarė graudu, kai supratau savo klaidą. Matyt, Reksiui nepatiko Sargio vardas. Lioviausi jį varginusi. Pripratau prie senelio duoto vardo.

Džiaugiuosi, kad šuo išmoko paduoti leteną. Klausio ir kitų komandų – moka atsigulti, atsitūpti, atnešti pagaliuką. Reksius – tai geras draugas ir puikiai saugo namus. Nors jis nedidelis, bet garsiai loja ir greitai bėgioja. Jeigu nebūtų pririštas – sudraskytų visas vištas, nes neretai jam taikėsi sumedžioti šį plunksnotą kiemo paukštį. Reksius nepakenčia mūsų rudo katino, nors ir pats yra rudas, turi tiek pat metų kaip katinas ir abu gyvena viename kieme. Gal Reksius

galvoja, kad katinas šaiposi iš jo smailaus snukučio su juokingu žirniu. Dar labiau negu ant katino šuo širsta, kai į kiemą užsuka svetimas žmogus. Jis taip įtempia grandinę, kad, atrodo, nutrūks ir įkš. Kartais sekmadieniais paleidžiame jį pabėgioti. Bėgame kartu į

mišką. Nors Reksiaus kojos trumpos, man sunku jį pavyti. Aš labai myliu savo šunį, jo žvitrias akis. Jis rudenį padeda man grybauti. Pribėga prie kiekvieno grybo, net ir musmirės.

Reksius skiriasi nuo kitų šunų ilgu plauku. Šis gyvulėlis man yra mieliausias ir į nieką jo nekeisčiau.

Onutė Pachutkaitė

Aradnykų mokykla, Lenkija

Mano geriausias draugas

Aš gyvenu netoli Nemuno. Kitame upės krante – Lietuva, Rusnės sala. Aš su draugais labai mėgstu žvejoti. Potvynio metu Nemunas labai plačiai išsilieja, tada būna be galo gražu.

Mano mama lietuvė, o tėtis rusas. Aš blogai kalbu lietuviškai, nors mama mane moko. Mūsų šeima draugavo su kita lietuvių šeima, o mano draugas buvo jų sūnus Stepas.

Kartą mes su juo ir kitais berniukais nuėjome žvejoti. Aš traukiau meškere, norėjau pataisyti slieką, bet paslydau ir įkritau į vandenį. Ėmiau šaukti, tada pribėgo Stepas, nutvėrė mane už rankos ir ištraukė į krantą. Nuvedė prie laužo, mane nurengė, padžiovė drabužius. Visi draugai man davė savo rūbus, kad nesusalčiau. Kai išdžiūvo rūbai, aš su Stepu nuėjau namo. Mama man išvirė karštos arbatos. Ryte aš nuėjau pas savo geriausią draugą padėkoti. Nunešiau keptos žuvies su duona. Padėkojau jam už išgelbėtą gyvybę ir nuėjome žaisti. Mama mane pakvietė ravėti daržo ir aš labai pavargau. Kaip tik atėjo Stepas ir pasisiūlė man padėti. Aš sutikau. Įsitikinau, kad jis yra mano geriausias draugas. Mama mums nupirko ledų, priskynė braškių.

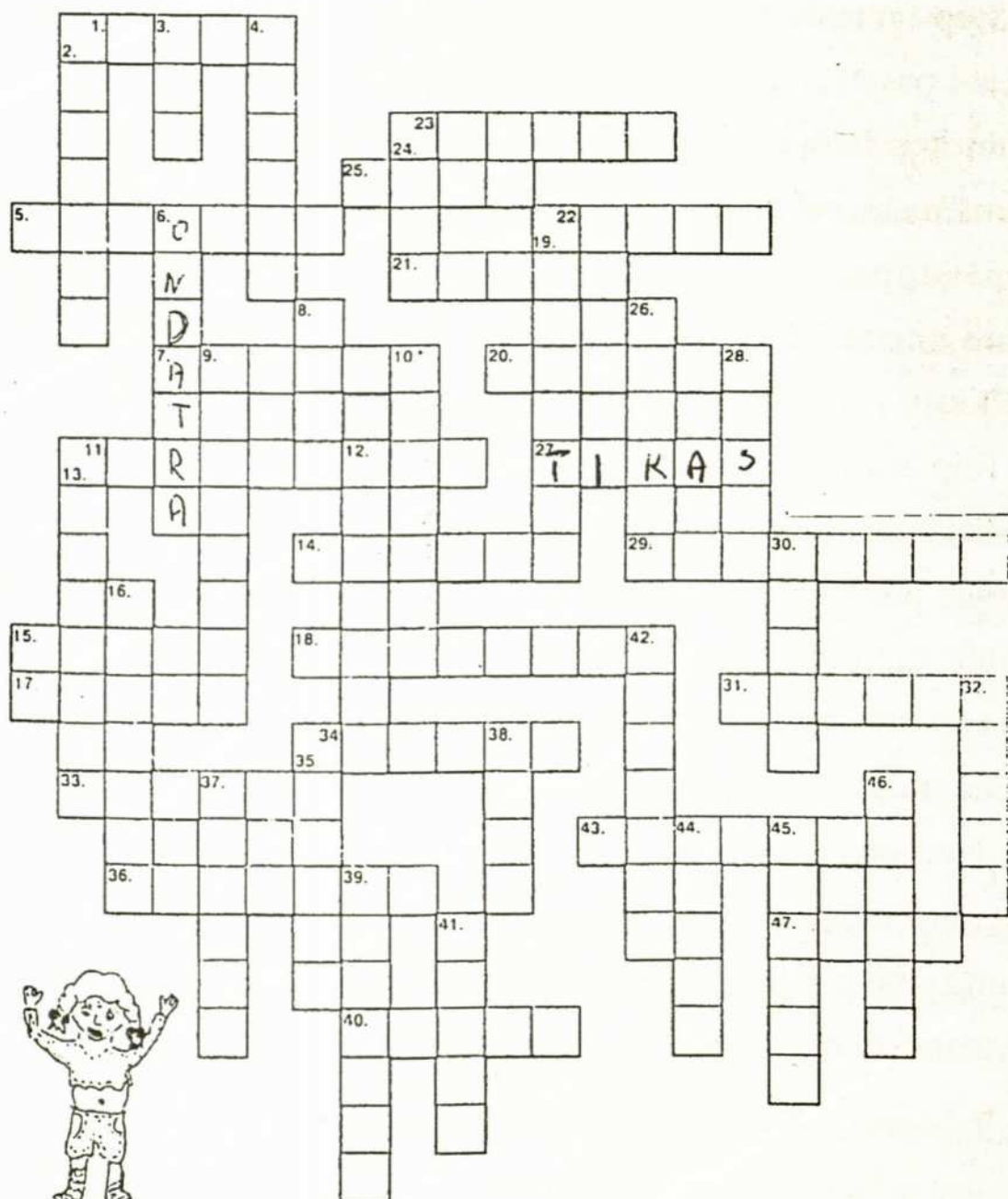
Taip atsitiko, kad mes nesusitikome visą savaitę. Kai nuėjau pas jį – labai nusiminiau. Sužinojau, kad jis išvažiavo gyventi į Lietuvą. Parėjęs pasiguodžiau mamai, kad nebeturėsiu šalia geriausio draugo. Mama man sakė, jei mokysiuos gerai lietuvių kalbos, galėsiu nuvažiuoti pas Stepą į Lietuvą. Mes susėdome lauke ant suolo ir mama man ėmė pasakoti, kaip gyvena lietuviai. Kaip seniau laiveliu per Nemuną keldavosi į Rusnę, nes ten turėjo draugų. Dabar už Nemuno kita valstybė ir nuvažiuoti pas draugus ne taip paprasta. Mama mane nuramino, kad sutvarkys dokumentus ir mes tikrai nuvažiuosime į Lietuvą. Ir aš aplankysiu savo geriausią draugą.

Aleksandras Karsakovas

Jasnoe vid. mokykla, 5 klasė

GALVOSŪKIAI

REDOS KRYŽIAŽODIS

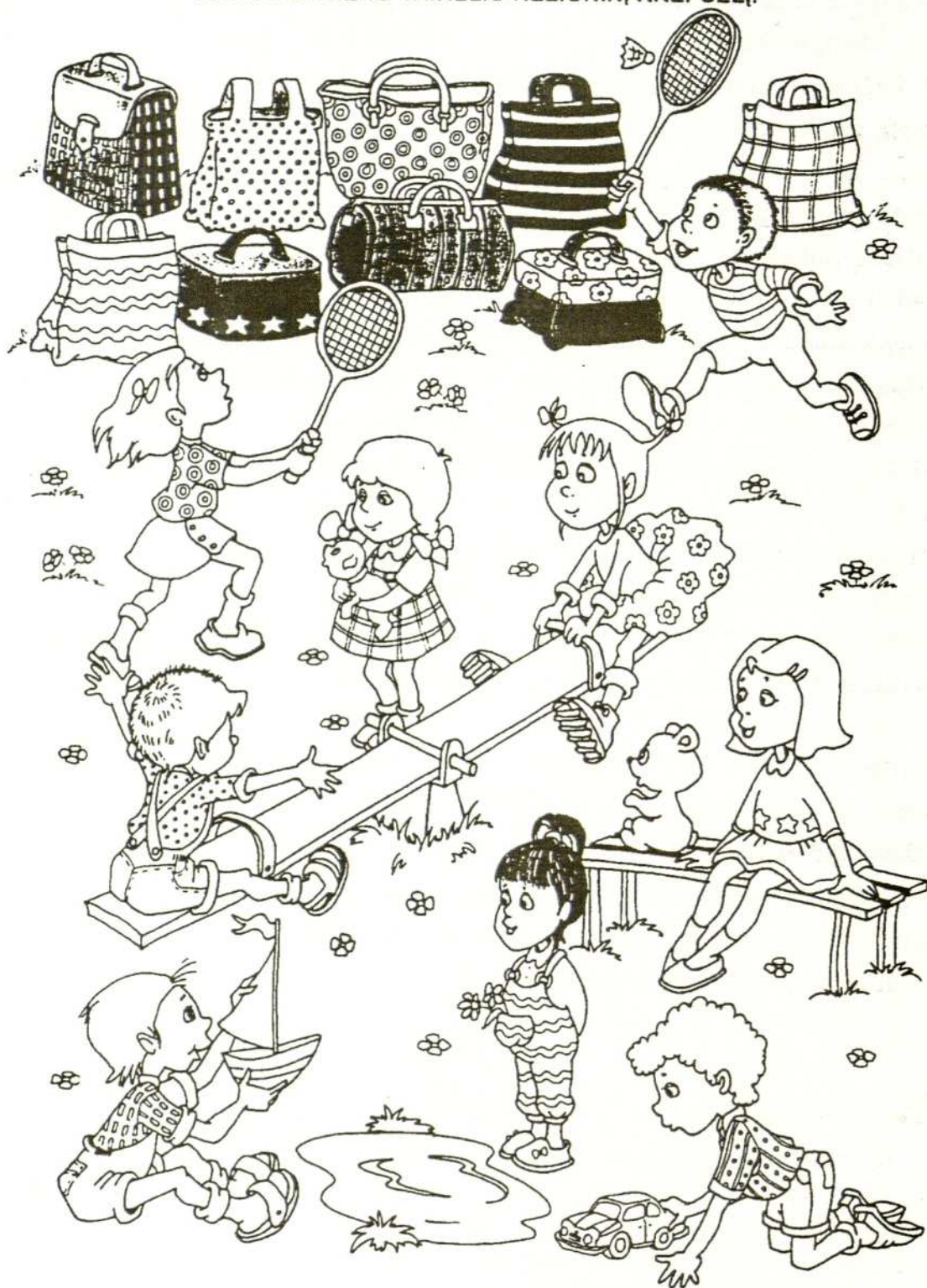

1. Planeta, šildanti Žemę.
2. Tai, kas dengia žemę žiemą.
3. Tekantis vandens telkinys.
4. Ten žiemą žvėrimis paliekame ėdesio.
5. Šio augalo dažnai dedama į kepinius (rašyti daugiskaita)
6. Šio žvėrelio labai gražus kailis. Jis gyvena vandeny.
7. Bičių „namas“.
8. Užmokestis už darbą.
9. Darbas, padarytas iš mažų stiklo gabalėlių.
10. Vieta, kur kunigas sako pamokslą.
11. Laikas nuo vienos pamokos iki kitos.
12. Europos valstybė.
13. Didelis paltas, o mažas...
14. Naminis gyvulys, ariantis žemę.
15. Mergaitė tėvams.
16. Televizoriaus dalis, į kurią žiūrime.
17. Žuvies kiaušinėlis.
18. Klavišinis muzikos instrumentas.
19. Augalas, kuris „pražysta“ Joninių naktį.
20. Šiltas metų laikas.
21. Pirmas pavasario mėnuo.
22. Paukštis gražia uodega.
23. Žodžio „pirkti“ liepiamoji nuosaka.
24. Indas, kuriame verdamas valgis.
25. Didelis gražus namas dažniausiai užmiestyje.
26. Prižiūrimas miškelis mieste.
27. Akies trūkčiojimas.
28. Klausos organas arba muzikos žurnalas.
29. Lapas, ant kurio parašyta, už ką ir kiek turi mokėti.
30. Daikto vertė pinigais.
31. Liga, kai parausta gerklė.
32. Skystis, kuris teka iš akių verkiant.
33. Šaldytuvų gamintojas arba tai, kas krenta iš dangaus žiemą (vienaskaita).
34. Ją skaito vaikams prieš miegą.
35. Didelė pėda, maža...
36. Moters drabužis.
37. Tuo daiktu iriamasi.
38. Gėrimas.
39. Jis dedamas į voką.
40. Paukštis ilga uodega.
41. Gyvulys, duodantis pieną.
42. Žmogus, atėjęs į tavo namus, yra...
43. Nykštys yra ...
44. Dienos pradžia.
45. Plėšrūnas, kuris Lietuvoje tėra zoologijos sode.
46. Gyvūnas, panašus į arklį, su ilgomis ausimis.
47. Rožė tai...

Atsakymai: 1. Saulė. 2. Sniegas. 3. Upė. 4. Edžios. 5. Agunos. 6. Ondatra. 7. Avilys. 8. Alga. 9. Vikiražys. 10. Sakykla. 11. Petraukla. 12. Ukraina. 13. Paltukas. 14. Arklys. 15. Dukra. 16. Ekranas. 17. Ikras. 18. Pianinas. 19. Papartis. 20. Vasara. 21. Kovas. 22. Povas. 23. Puodas. 24. Pirk. 25. Vili. 26. Parkas. 27. Tikas. 28. Ausis. 29. Sėskaita. 30. Kaina. 31. Angina. 32. Ašara. 33. Snaigė. 34. Pasaka. 35. Pėdelė. 36. Suknelė. 37. Irklis. 38. Kava. 39. Laiskas. 40. Šarka. 41. Karvė. 42. Svecias. 43. Pirstas. 44. Rytas. 45. Tigras. 46. Asilas. 47. Gėlė.

IŠKYLOJE

RASK KIEKVIENO VAIKELIO KELIONINĮ KREPŠELĮ.

JUOKŲ MAIŠELIS

Ar Paslaptis?

Vilkiukas atvykusiai į stovyklą aplankyti mamai sako:

— Ten prie palapinės stovi mūsų stovyklos viršininkas.

Jis neturi nei vieno plauko ant galvos.

— Nekalbėk taip garsiai, nes jis gali išgirsti, – sako tyliai mama.

— Tai, ką, mama, ar jis apie tai dar nežino? – klausia nustebęs vilkiukas.

...

Inesa išgirdo, jog tėvai nori parduoti namą.

— Jūs negalite parduoti namo, nes jis netilps į jokią parduotuvę!

...

Kalbasi du šunų savininkai:

— Įsivaizduoji, mano šuo pats parneša laikraštį.

— Žinau. Mano šuo apie tai pasakojo.

...

Mano mažoji sesutė, pirmą kartą pamačiusi povą, sušuko:

— Žiūrėk, višta pražydo!

...

Tėtis mudo vaiką:

— Štai, matai, ir tėvelis gali tave išmaudyti, o sakei, kad mes be mamos neapsieisime!

— Taip, bet mama prieš maudydama visada nuaudavo man batus.

...

— Kodėl žiemą paukščiai skrenda į pietus?

— Pėsčiomis eiti per sunku.

...

Saulius ir Tomas stovi prie žirafų narvo.

— Kaip gerai, kad nesu žirafa, – sako Saulius.

— Kodėl? – klausia Tomas.

— Kokį ilgą kaklą reikėtų plauti!

DĖKOJAME MŪSŲ RĖMĖJAMS

Dėkojame rėmėjams, kurie užsako „Eglutę“
Lietuvos vaikams.

Lithuanian Educational Council of the USA
13648 Kickapoo Trail Lockport, IL 60441 Tel. 708 - 301-6410